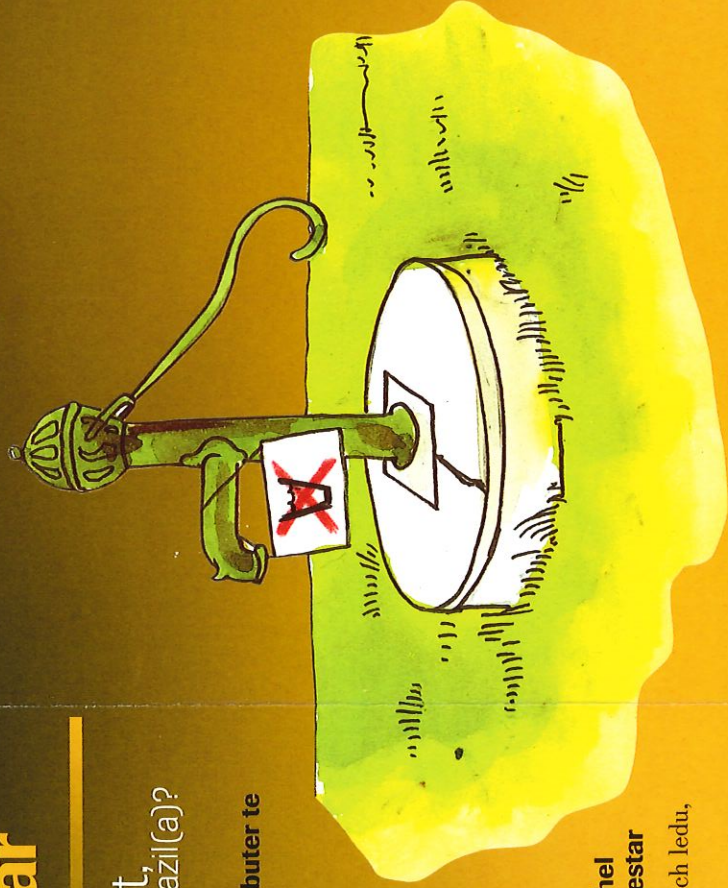

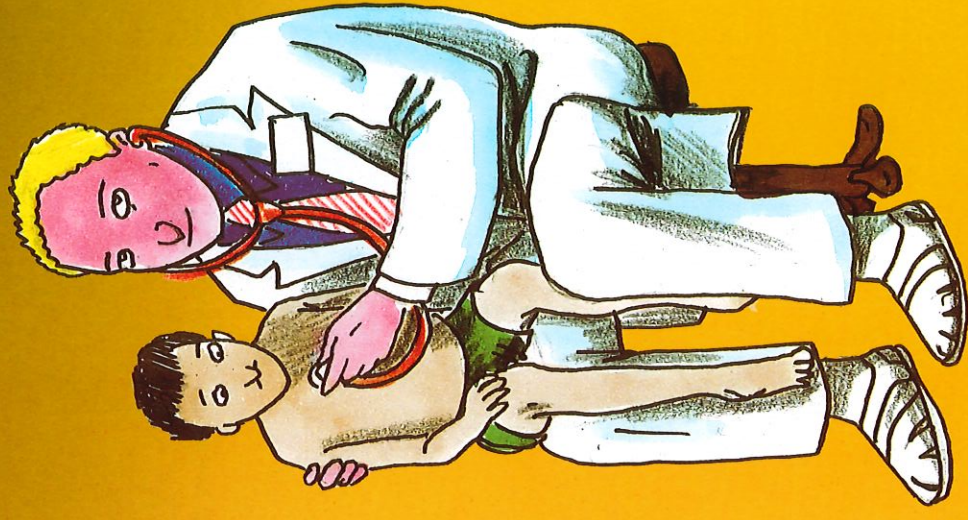
So som te kerel, kaj pes mandar te na chudel?

Co mám dělat,
abych se nenakazil(a)?

- **but peske mor o vasta sapuňiha, jekhbuter te aves pal o budaris the anglo chaben**
■ často a důkladně si myjte ruce mýdlem, hlavně po použití záchodu a před jídlem
- **ma pij paňi, so pal leste na džanes či šaj pes pijel**
■ nepijte vodu, o které nevíte, zda je pitná
- **o virusis predživel the baro šil, šaj ačhel the andro kockovo ledos džungale paňestar**
■ virus přežije i zmrazení, může být i v kostkách ledu, pokud není připraven z nezávadné vody
- **o virusis predživel the te les taven čineder sar pandž minutí**
■ virus přežije i vaření, pokud trvá méně než pět minut
- **jekhfeder hin te tut des te očkinel**
■ spolehlivou ochranou je očkování

ŽLOUTENKA TYPU A

O šargo
nasval'ipen tipos A

Překladi: Mgr. Jan Červenka, Marta Bandyová
Vydala: Česká společnost podpory zdraví za finanční podpory
Národního programu zdraví: MZ ČR a Ekektik Communications, s.r.o.
© ČSPZ 1999
Neprodejně

prim. MUDr. Jana Železná

O šargo nasval'ipen tipos A

1 Sar šaj chudas o šargo nasval'ipen tipos A? Jak se múžeme žloutenkou typu A nakazit?

Pro šargo nasval'ipen (žloutka) tipos A pes phemel „nasval'ipen melale vastendar“. Chudel pes le virusistar, so pes rozthovel andro kabo bukco, chofaha pes dochudel andro goja u khudena džal avri. Stašinel, te čeporoto khudestar, hoj oda ani na dikhen, pes dochudel andro muj u manus nasvalo. Napriklad te o nasvalo thovel vast pro chaben a tunen pafis chan. Te hin nahachi žumpa vaj kanalizacija, o virusis šaj džunglarel o pañi so pijen. Te ole pañcha moren o grai (nádo-bí), te leha pañaren ovoci vaj žel'eñina abo te oda pañi pijen, ta šaj chuden šargo nasval'ipen tipos A.

O virusis šaj avel the andro kockovo felos, so les kerlan džungale panestar. U na merel o virusis ani te tadel čepeder sar 5 minut.

O šargo nasval'ipen tipos A chuden jekhuber o cikne čhavore the o ternekar čhavore.

- *virus je přítomen ve stolici nakřezného člověka*
- *k nemoci dojde, když se nenatrhá množství nakřezané stolice dostane do úst, například v jídle nebo ve vodě*
- *žloutenka typu A obvykle předstírá delší předstíráho a skotního věku*

2 Sar prindžarav, hoj man hin šargo nasval'ipen? Jak poznám, že mám žloutenku?

Mridig oda dičhol sar te elas tut chirpka, avel pre tu kov'ipen, dukhal tut calo felos, hin tut horučka. Pal vajkeci džives chudel te dukhal upal o per, cirdel pro čhandipen, čhandel, na kames te chal, džungel tuke o chaben, hin tut imavo muter the zaparňare khula. Pafis šargisafos. De pozorist! Na kappel kaj te dičhol savore priznaki, te hin vareko la lamel'jatar nasvalo, dikh pre pesle pozorneder. Šaj tut the avlas šargo nasval'ipen hoj ani na šargisafital.

- *příznaky žloutenky mohou být: únava, bolesti svalů, teplota, bolesti břicha, nechuť až odpor k jídlu, nucení na zvracení, zvracení, tmavá moč, světlá stolice, žluté zbarvení pokožky a očního bělma*
- *příznaky se nemust objevit vždy všechny*
- *žloutenka může probíhat i bez zjevnutí pokožky*
- *co nejdříve jít k lékaři*

3

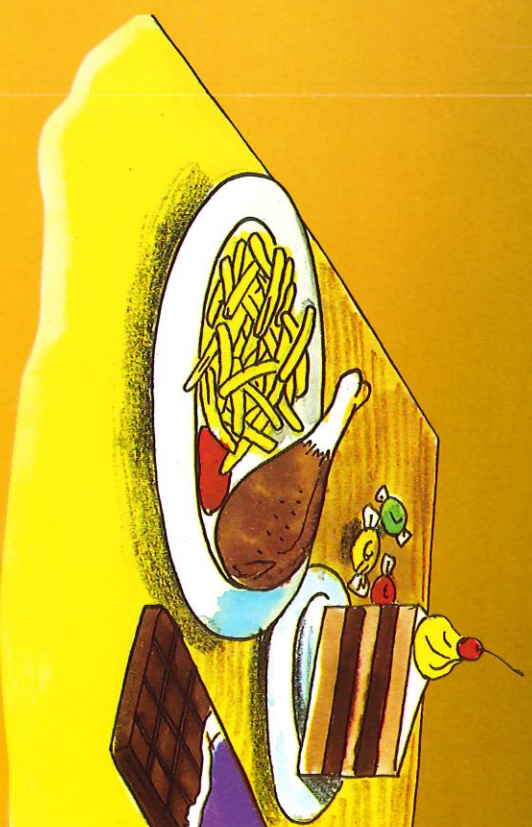
Sar pes o šargo nasval'ipen sastarel? Jak se žloutenka léčí?

O nasvalo dženo mušinel te avel dešustar (14) džives andro izolacija pro infekčno than andro špitálu. Te hin phareder nasvalo, ačhel odaj the buter kurke.

Musaj te fikeret diela the te pašol andro hados. Kama les muken pal e špitálu, musaj te fikeret jepač berš

bari diela. Na smejinel te chal makhlo vaj koreñimen chaben, labardo žiros, ani čokolada. Mušinel te chal but ovoci, žel'eñina, loke vrobki khudestar, mačhen. Palenka ani pivos vaj mol na smejinel te pijal jekh berš.

- *k vyšetření je nutný klid na lůžku a dieta*
- *zdrávaná jsou tučná jídla a alkohol*

4 So pes ačhela, te oda na dofikerava? Co se mi stane, když to nebudu dodržovat?

Mosareha tuke o kabo bukco. Preačhela tuke te funginel. Muidar pes tuke kada na ačhela, afe nasval'oha pre cirhoza – oda hin, hoj tuke zovafisafola o kabo bukco.